

UMOWA

między Rzeczpospolitą Polską a Republiką Słowacką o stosunkach prawnych i współpracy na wspólnej granicy państwowej,

sporządzona w Warszawie dnia 6 lipca 1995 r.

W imieniu Rzeczypospolitej Polskiej

PREZYDENT RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

podaje do powszechnej wiadomości:

W dniu 6 lipca 1995 r. została sporządzona w Warszawie Umowa między Rzeczpospolitą Polską a Republiką Słowacką o stosunkach prawnych i współpracy na wspólnej granicy państwowej w następującym brzmieniu:

UMOWA**między Rzeczpospolitą Polską a Republiką Słowacką o stosunkach prawnych i współpracy na wspólnej granicy państwowej**

Rzeczpospolita Polska i Republika Słowacka (zwane dalej „Umawiającymi się Stronami”)

— pragnąc przyczynić się do pogłębienia dobrosąsiedzkich stosunków między obydwojma Państwami,

— dążąc do wzajemnego świadczenia sobie pomocy w ochronie granicy państwowej i kontroli ruchu granicznego oraz do zapobiegania szkodom, które mogłyby powstać przez oddziaływanie z terytorium jednej na terytorium drugiej Umawiającej się Strony,

— uzgodniły, co następuje:

Rozdział I

Postanowienia ogólne

Artykuł 1

Umowa reguluje użytkowanie wód i dróg granicznych, prowadzenie gospodarki rolnej, leśnej i wodnej oraz organizowanie polowań na terenach przygranicznych, wykonywanie rybołówstwa, przekazywanie osób, zwierząt i przedmiotów, przekraczanie granicy państwowej w sytuacjach szczególnych, prowadzenie

prac na wspólnej granicy państwowej, a także określa strukturę, zadania i kompetencje pełnomocników granicznych Umawiających się Stron.

Rozdział II

Użytkowanie wód i dróg granicznych

Artykuł 2

1. Przez wody graniczne rozumie się:

- a) odcinki płynących wód powierzchniowych, którymi przebiega granica państwowa,
- b) inne wody powierzchniowe i wody podziemne w tych miejscach, w których przecinane są granicą państwową.

2. Umawiające się Strony zastosują odpowiednie środki w tym celu, aby przy użytkowaniu wód granicznych były uwzględnione ich prawa i interesy.

3. Zasady współpracy w tych sprawach określa odrębna umowa.

Artykuł 3

1. Jednostki pływające organów granicznych, policyjnych, celnych oraz gospodarki wodnej i ochrony środowiska obu Umawiających się Stron mogą pływać o każdym czasie na całej szerokości wód granicznych.

2. Pozostałe jednostki pływające obu Umawiających się Stron mogą pływać na wodach granicznych tylko do linii granicy państwowej w czasie od świtu do zmroku, jeśli inne umowy nie stanowią inaczej.

Artykuł 4

1. Jednostki pływające, o których mowa w artykule 3 ustęp 1, mogą z przyczyn służbowych przybijać do brzegu leżącego na terytorium drugiej Umawiającej się Strony.

2. Pozostałe jednostki pływające Umawiających się Stron mogą tylko w razie niebezpieczeństwa przybić bez zezwolenia do brzegu leżącego na terytorium drugiej Umawiającej się Strony. Osoba odpowiedzialna za jednostkę pływającą powinna ten fakt niezwłocznie zgłosić organom granicznym lub celnym drugiej Umawiającej się Strony.

Artykuł 5

1. Drogi graniczne i graniczne szlaki turystyczne, które na określonych odcinkach przechodzą przez terytorium jednej z Umawiających się Stron i zostały uznane za wspólne w odrębnych umowach, mogą być użytkowane na całej ich szerokości.

2. Właściwe organy Umawiających się Stron mogą stosownie do swoich przepisów prawnych i po uzgodnieniu zarządzić stosowne ograniczenia ruchu.

3. Właściwe organy Umawiających się Stron ustalają zasady utrzymywania granicznych wspólnych dróg i granicznych szlaków turystycznych.

Artykuł 6

1. Obywatele Umawiających się Stron, przebywający na drogach granicznych i granicznych szlakach turystycznych, podlegają przepisom prawnym swego państwa.

2. Organy ochrony granic i organy celne Umawiających się Stron mogą przy wykonywaniu służby na drogach granicznych i granicznych szlakach turystycznych żądać okazania dowodów tożsamości od wszystkich osób, które korzystają z tych dróg i szlaków.

3. Jeżeli osoba na drodze granicznej lub granicznym szlaku turystycznym dopuści się czynu zabronionego przez prawo jednej z Umawiających się Stron, organy ochrony granicy państwowej mogą ją zatrzymać i zabezpieczyć rzeczy, które były przedmiotem zabronionego czynu.

4. Obywatele Umawiających się Stron, zatrzymani zgodnie z ustępem 3, będą przekazani organom swego państwa. Wraz z zatrzymanymi osobami przekazuje się rzeczy posiadane przez nie w chwili zatrzymania.

5. Obywateli państw trzecich, zatrzymanych zgodnie z ustępem 3, przekazuje się tej Stronie, z której terytorium przybyli.

6. Przekazanie osób zatrzymanych, o których mowa w ustępach 4 i 5, powinno nastąpić w terminie 48 godzin od chwili zatrzymania.

Rozdział III

Ochrona środowiska, gospodarka rolna, leśna, wodna, rybołówstwo i łowiectwo

Artykuł 7

1. Na terenach przylegających do granicy państwowej każda z Umawiających się Stron może prowadzić działalność gospodarczą takimi metodami i sposobami, aby nie wpływały szkodliwie na terytorium i środowisko drugiej Umawiającej się Strony.

2. Właściwe organy Umawiających się Stron podejmą przedsięwzięcia dla zapobieżenia:

- niebezpieczeństwu powodzi na wodach granicznych;
- istotnemu naruszeniu i zagrożeniu środowiska, szczególnie zanieczyszczeniu wód granicznych;
- pożarowi lub innemu zagrożeniu, które może przebieść się poza granicę państwową;
- masowym zachorowaniom ludzi, zwierząt i roślin lub pojawieniu się groźnych szkodników polnych i leśnych.

3. Umawiające się Strony zobowiązują się nie prowadzić odkrywkowego wydobycia kopalin w odległości mniejszej niż 50 m od granicy państwowej, jeśli odrębna umowa nie stanowi inaczej.

Artykuł 8

1. Właściciele i użytkownicy gruntów rolnych lub lasów, które znajdują się na terytorium drugiej Umawiającej się Strony, przekraczają granicę państwową w celu ich uprawiania i zbierania plonów oraz pożytków, stosownie do postanowień wynikających z odrębnej umowy.

2. Właściciele lasów znajdujących się na terytorium drugiej Umawiającej się Strony korzystają z nich według przepisów prawnych tej Umawiającej się Strony.

Artykuł 9

1. Na wodach granicznych dozwolone jest wykonywanie rybołówstwa na zasadach określonych w odrębnej umowie.

2. Łowienie ryb dozwolone jest od wschodu do zachodu słońca. Łowienie ryb w porze nocnej może mieć miejsce tylko z brzegu, wyłącznie po uzyskaniu zezwolenia właściwego organu ochrony granicy państwowej.

Artykuł 10

1. Na terenach przyległych do granicy państwowej dopuszcza się organizowanie polowań na dziko żyjące zwierzęta łowne, po uzgodnieniu właściwego miejscowo organu ochrony granicy państwowej.

2. Właściwe organy Umawiających się Stron uzgodnią, w razie potrzeby, wszystkie sprawy dotyczące ochrony dzikich zwierząt łownych.

3. W czasie polowań zabronione jest strzelanie przez linię granicy państwowej oraz poszukiwanie ranionych zwierząt na terytorium drugiej Umawiającej się Strony.

Rozdział IV

Przekazywanie i przyjmowanie osób, zwierząt domowych, przedmiotów i dokumentów

Artykuł 11

1. Właściwe organy Umawiających się Stron przekazują jak najszybciej obywateli drugiej Umawiającej się Strony oraz przyjmują swoich obywateli, którzy bezprawnie przekroczą granicę państwową.

2. Osoba nie musi być przekazana, jeżeli przeciwko niej zostało wszczęte postępowanie karne.

3. Przekazywanie i przyjmowanie obywateli państw trzecich i osób bez przynależności państwowej reguluje odrębna umowa.

4. Osoby, które nieumyślnie przekroczyły granicę państwową, są przekazywane niezwłocznie.

Artykuł 12

1. O przedostaniu się zwierząt domowych na terytorium drugiej Umawiającej się Strony należy powiadomić właściwe organy tej Strony. Znalezione zwierzęta domowe przekazuje się tej Stronie, z której się przedostały — z reguły najbliższej miejsca, gdzie je znaleziono.

2. W sprawie przekazania zabłąkanych zwierząt domowych sporządza się protokół, który musi zawierać także nakłady związane z przechowaniem tych zwierząt i ich badaniem weterynaryjnym.

3. Nie można żądać zapłaty za zabłąkane zwierzęta domowe, jeżeli ich poszukiwanie nie zakończyło się powodzeniem.

Artykuł 13

Przedmioty, które na skutek działania sił przyrody zostały przemieszczone na terytorium jednej z Umawiających się Stron, podlegają zwrotowi. W sprawie przekazania sporządza się protokół.

Rozdział V

Przekraczanie granicy w sytuacjach szczególnych

Artykuł 14

W przypadku klęsk żywiołowych, pożarów lub innych wydarzeń powstałych w pobliżu granicy państwowej, zagrażających życiu lub zdrowiu, osoby zagrożone mogą przekraczać granicę państwową w każdym miejscu i czasie bez dokumentów uprawniających do jej przekraczania. W takim wypadku osoby te obowiązane są zgłosić się natychmiast do miejscowych organów samorządowych. Ich powrót organizują pełnomocnicy graniczni.

Artykuł 15

1. Podczas klęsk żywiołowych, pożarów lub innych nadzwyczajnych wydarzeń powstałych w pobliżu granicy państwowej grupy ratownicze mogą przekraczać granicę państwową, wraz ze środkami transportu, sprzętem i materiałami, bez dokumentów uprawniających do jej przekroczenia, jeżeli zostały poproszone o pomoc.

2. Kierownik akcji ratunkowej obowiązany jest w ciągu 48 godzin od przekroczenia granicy państwowej przedstawić właściwym organom wykazy osób biorących udział w akcji oraz spis środków transportu, sprzętu i materiałów wwiezionych na obszar celny drugiej Umawiającej się Strony.

3. Po zakończeniu akcji ratowniczej wwiezione środki transportu, sprzęt oraz nie zużyte materiały muszą być wywiezione na obszar celny, z którego zostały przywiezione.

4. Nie wywiezione w ciągu jednego miesiąca od zakończenia akcji ratowniczej środki transportu, sprzęt i materiały podlegają cłu, podatkom i innym opłatom zgodnie z prawem wewnętrznym.

5. Właściwe organy Umawiających się Stron zapewniają wszelkie dopuszczalne prawem wewnętrznym ułatwienia w odprawie celnej środków transportu, sprzętu i materiałów.

Rozdział VI

Wykonywanie prac na granicy państwowej

Artykuł 16

1. Osoby, które zgodnie z postanowieniami umów zawartych przez właściwe organy Umawiających się Stron wykonują prace na granicy państwowej, mogą ją przekraczać na podstawie przepustek granicznych.

2. Przekraczanie granicy państwowej w celu wykonywania prac odbywa się w przejściach granicznych, a w razie potrzeby, za zgodą właściwych organów Umawiających się Stron, również poza przejściami granicznymi.

3. Przepustka graniczna upoważnia jej posiadacza do przekraczania granicy państwowej i przebywania na terytorium drugiej Umawiającej się Strony w miejscu wymienionym w przepustce.

4. Przebywanie na terytorium drugiej Umawiającej się Strony dozwolone jest od wschodu do zachodu słońca. Jeżeli prace muszą być wykonywane w porze nocnej, należy o tym zawiadomić odpowiednio wcześniej pełnomocników granicznych Umawiających się Stron, a w szczególnie pilnych przypadkach — miejscowe organy ochrony granic. Obowiązek zawiadamiania nie odnosi się do osób zatrudnionych przez całą dobę.

5. Główni pełnomocnicy graniczni wymieniają wzory przepustek granicznych wydawanych zgodnie z przepisami wewnętrznymi Umawiających się Stron.

Rozdział VII

Pełnomocnicy graniczni

Artykuł 17

Umawiające się Strony w celu wykonywania zadań wynikających z niniejszej umowy powołują:

- głównych pełnomocników granicznych,
- zastępców głównych pełnomocników granicznych,
- pełnomocników granicznych,
- zastępców pełnomocników granicznych,
- pomocników pełnomocników granicznych.

Artykuł 18

1. Rządy Umawiających się Stron mianują głównych pełnomocników granicznych.

2. Zastępców głównego pełnomocnika granicznego mianują:

- w Rzeczypospolitej Polskiej — właściwy minister,
- w Republice Słowackiej — rząd.

3. Umawiające się Strony prześlą sobie drogą dyplomatyczną nazwiska głównych pełnomocników granicznych i ich zastępców.

4. Pełnomocników granicznych mianują:

- w Rzeczypospolitej Polskiej — właściwy minister,
- w Republice Słowackiej — główny pełnomocnik graniczny.

5. Główni pełnomocnicy graniczni mianują zastępców pełnomocników granicznych.

6. Pełnomocnicy wymienieni w ustępach 1—4 mogą wyznaczać pomocników i ekspertów w liczbie potrzebnej do wykonania zadań wynikających z niniejszej umowy oraz ustalają prawa i obowiązki tych pomocników i ekspertów.

Artykuł 19

1. Główni pełnomocnicy graniczni i ich zastępcy oraz pełnomocnicy graniczni i ich zastępcy w celu wykonywania swoich funkcji są wyposażeni w pełnomocnictwa sporządzone w językach polskim i słowackim. Pełnomocnictwa te udzielane są przez organy mianujące pełnomocników.

2. Główni pełnomocnicy graniczni prześlą sobie wzory pełnomocnictw, o których mowa w ustępie 1.

Artykuł 20

1. Główni pełnomocnicy graniczni i ich zastępcy mogą w celu wykonywania swoich zadań przekraczać granicę państwową w każdym jej miejscu na podstawie posiadanych pełnomocnictw. O zamiarze przekroczenia granicy będą się nawzajem informować.

2. Pełnomocnicy graniczni i ich zastępcy mogą w celu wykonywania swoich zadań przekraczać granicę państwową na odcinku swojego działania na pod-

stawie posiadanych pełnomocnictw. O zamiarze przekroczenia granicy będą się nawzajem informować.

3. Osoby wymienione w artykule 17, które wykonują na terytorium drugiej Umawiającej się Strony zadania wynikające z niniejszej umowy, mają podczas ich realizacji zagwarantowane:

- a) nietykalność osobistą, środków transportu oraz dokumentów i pieczętek, które mają ze sobą,
- b) prawo noszenia służbowego munduru i broni służbowej,
- c) prawo używania własnych środków transportowych.

4. Osobom wymienionym w artykule 17, na ich prośbę, druga Umawiająca się Strona udziela niezbędnej pomocy, w szczególności zapewnia zakwaterowanie, środki transportu i środki łączności z ich organami.

Rozdział VIII

Zadania głównych pełnomocników granicznych i pełnomocników granicznych

Artykuł 21

1. Do zadań głównych pełnomocników granicznych należy w szczególności:

- a) współpraca oraz udzielanie wzajemnej pomocy w zakresie zapewnienia ochrony granicy państwowej, kontroli ruchu granicznego, bezpieczeństwa i porządku na granicy państwowej,
- b) kierowanie i koordynowanie działalności pełnomocników granicznych i ich współpracy,
- c) nadzór nad funkcjonowaniem przejść granicznych — w ramach swoich kompetencji,
- d) podejmowanie decyzji w sprawach, w których pełnomocnicy graniczni nie doszli do porozumienia,
- e) przekazywanie do rozpatrzenia w drodze dyplomatycznej spraw, których nie mogli rozstrzygnąć.

2. Postanowienia ustępu 1 litera e) nie wykluczają możliwości ponownego przekazywania głównym pełnomocnikom granicznym spraw, które były rozpatrywane przez nich lub na drodze dyplomatycznej.

Artykuł 22

1. Główni pełnomocnicy graniczni spotykają się raz w roku, na przemian na terytoriach obu Umawiających się Stron, dla omówienia wykonywania zadań wynikających z niniejszej umowy.

2. Na wniosek głównego pełnomocnika granicznego jednej z Umawiających się Stron przeprowadza się nadzwyczajne ich spotkanie.

3. Z każdego spotkania głównych pełnomocników granicznych sporządza się protokół w językach polskim i słowackim.

Artykuł 23

1. Do zadań pełnomocników granicznych na powierzonej odcinku granicy państwowej należy w szczególności:

- a) wspólna ocena stanu ochrony granicy państwowej,
- b) ocena kontroli ruchu granicznego oraz nadzór nad funkcjonowaniem przejść granicznych — w ramach swoich kompetencji,
- c) zapewnienie bezpieczeństwa i porządku na granicy państwowej,
- d) koordynowanie działalności organów granicznych,
- e) wyjaśnianie wszystkich nadzwyczajnych wydarzeń i naruszeń porządku na granicy państwowej.

2. Pełnomocnicy graniczni niezwłocznie informują się o:

- a) klęskach żywiołowych i innych nadzwyczajnych wydarzeniach, które mogą się rozszerzyć lub spowodować szkody na terytorium drugiej Umawiającej się Strony, oraz o podjętych przedsięwzięciach,
- b) przygotowywanych lub dokonanych nielegalnych przekroczeniach granicy państwowej lub o osobach, które podczas pościgu przedostały się na terytorium drugiej Umawiającej się Strony,
- c) przybiciu bez zezwolenia do brzegu drugiej Umawiającej się Strony obiektów pływających i przelocie nad granicą państwową aparatów latających lub o ich lądowaniu bez zezwolenia,
- d) pracach wykonywanych w pobliżu granicy państwowej, które mogą powodować szkody na terytorium drugiej Umawiającej się Strony i zagrażać życiu lub zdrowiu osób tam przebywających,
- e) ograniczeniach użytkowania wspólnych dróg granicznych i granicznych szlaków turystycznych,
- f) wydaniu zezwolenia na przekraczanie wspólnej granicy państwowej poza przejściami granicznymi.

3. Pełnomocnicy graniczni organizują przekazywanie sobie osób, zwierząt domowych, przedmiotów i dokumentów, o których mowa w artykułach 11—13 i 25.

4. Pełnomocnicy graniczni wspólnie rozpatrują sprawy roszczeniowe o wynagrodzenie szkód, które powstały na skutek naruszenia porządku na wspólnej granicy państwowej, w miarę możliwości w obecności zainteresowanych osób. Sprawy te rozpatrywane są na podstawie przepisów tej Umawiającej się Strony, na której terytorium powstała szkoda lub koszty. W przypadku nierozstrzygnięcia sprawy, jest ona przekazywana głównym pełnomocnikom granicznym w terminie 14 dni od dnia powzięcia postanowienia o przekazaniu. Główni pełnomocnicy graniczni rozstrzygają zgłoszone roszczenia. Sprawy nie załatwione przez głównych pełnomocników granicznych rozstrzygane są na drodze dyplomatycznej.

5. Postanowienia powzięte w sprawach, o których mowa w ustępie 4, nie wyłączają możliwości dochodzenia roszczeń na drodze sądowej.

6. Umawiające się Strony uzgadniają sposób realizacji odszkodowań stosownie do obowiązujących między nimi przepisów o płatnościach.

Artykuł 24

1. Spotkania pełnomocników granicznych przeprowadza się przynajmniej dwa razy w roku, na przemian na terytoriach obu Umawiających się Stron.

2. Spotkania pełnomocników granicznych przeprowadza się także na wniosek pełnomocnika granicznego jednej z Umawiających się Stron w celu wspólnego zbadania przypadków naruszenia porządku na granicy państwowej oraz z innych ważnych powodów. W związku z tym pełnomocnicy graniczni mogą żądać wyjaśnień od osób i ekspertów obu Umawiających się Stron. Wspólne badania nie zastępują czynności innych kompetentnych organów Umawiających się Stron.

3. Pełnomocnicy graniczni przekazują sobie wzajemnie informacje potrzebne do rozpatrywania wydarzeń na granicy państwowej.

4. Z każdego spotkania sporządza się protokół w językach polskim i słowackim.

Artykuł 25

Główni pełnomocnicy graniczni i pełnomocnicy graniczni zapewniają należną ochronę przekazywanym sobie wzajemnie dokumentom.

Artykuł 26

1. Zastępcy głównych pełnomocników granicznych i zastępcy pełnomocników granicznych mają w zakresie spraw im powierzonych takie same prawa i obowiązki jak pełnomocnicy, których są zastępcami.

2. Pomocnicy pełnomocników granicznych wykonują zadania powierzone im przez pełnomocników granicznych lub ich zastępców.

Rozdział IX

Postanowienia końcowe

Artykuł 27

Każda Umawiająca się Strona ponosi własne koszty w związku z wykonywaniem zadań wynikających z niniejszej umowy.

Artykuł 28

Z dniem wejścia w życie niniejszej umowy tracą moc w stosunkach między Umawiającymi się Stronami artykuły od 12 do 34 Umowy między Polską Rzeczpospolitą Ludową a Czechosłowacką Republiką Socjalistyczną o stosunkach prawnych na polsko-czechosłowackiej granicy państwowej oraz współpracy i wzajemnej pomocy w sprawach granicznych, sporządzonej w Pradze dnia 2 grudnia 1967 r., oraz Porozumienie między Rządem Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej a Rządem Czechosłowackiej Republiki Socjalistycznej w sprawie wykonywania Umowy o stosunkach prawnych na polsko-czechosłowackiej granicy państwowej oraz o współpracy i wzajemnej pomocy w sprawach granicznych, podpisane w Warszawie dnia 17 grudnia 1971 r.

Artykuł 29

Umowa niniejsza podlega ratyfikacji i wejdzie w życie po upływie 30 dni od daty wymiany dokumentów ratyfikacyjnych.

Artykuł 30

Umowa niniejsza zawarta jest na czas nieokreślony. Może być ona wypowiedziana w drodze notyfikacji przez każdą z Umawiających się Stron; w takim przy-

padku utraci moc po upływie 6 miesięcy od dnia wypowiedzenia.

Umowę niniejszą sporządzono w Warszawie dnia 6 lipca 1995 r. w dwóch egzemplarzach, każdy w językach polskim i słowackim, przy czym obydwa teksty mają jednakową moc.

W imieniu
Rzeczypospolitej Polskiej
A. Milczanowski

W imieniu
Republiki Słowackiej
L. Hudek

Po zaznajomieniu się z powyższą umową, w imieniu Rzeczypospolitej Polskiej oświadczam, że:

- została ona uznana za słuszną zarówno w całości, jak i każde z postanowień w niej zawartych,
- jest przyjęta, ratyfikowana i potwierdzona,
- będzie niezmiennie zachowywana.

Na dowód czego wydany został akt niniejszy, opatrzony pieczęcią Rzeczypospolitej Polskiej.

Dano w Warszawie dnia 2 października 1995 r.

Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej: *L. Wałęsa*

L.S.

Minister Spraw Zagranicznych: *W. Bartoszewski*